

Sygn. akt IV CSK 468/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa J. T.
przeciwko Skarbowi Państwa [...] Urzędowi Skarbowemu w B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 stycznia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 18 stycznia 2013 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3) oddala wniosek adw. A. K.-P. o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powód J. T. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 stycznia 2013 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 17 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa - Naczelnika [...] Urzędu Skarbowego w B. na rzecz powoda kwoty 5.000.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za szkodę wynikłą z niezgodnego z prawem działania pozwanego, polegającego na wydaniu decyzji z dnia 7 maja 2001 r., orzekającej o odpowiedzialności powoda za zobowiązania podatkowe spółki cywilnej „P.” z tytułu podatku od towarów i usług za grudzień 2000 r. w kwocie 85.728,50 zł z należnymi odsetkami. Spółka ta stanowiła formę prawną prowadzenia działalności gospodarczej przez powoda i jego ówczesną żonę. Powód nie odwołał się od tej decyzji, ani też nie uzyskał decyzji stwierdzającej jej nieważność. Powództwo o odszkodowanie powód wniósł 30 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy uwzględnił podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia licząc termin 10-letni od chwili uprawomocnienia się decyzji w oparciu o art. 442¹ § 1 zd. drugie k.c. Oceniał, że roszczenie powoda przedawniło się w końcu maja 2011 r. i nie znalazł podstaw do nieuwzględnienia zarzutu pozwanego na podstawie art. 5 k.c. Ponadto wskazał, że powód nie przedstawił prejudykatu w postaci decyzji nadzorczej stwierdzającej nieważność lub niezgodność z prawem wywołującej szkodę decyzji, wymaganej zarówno na gruncie art. 417¹ § 2 k.c., jak też nieobowiązującego już art. 160 k.p.a., bez którego nie można uruchomić postępowania odszkodowawczego.

Sąd Apelacyjny, rozpoznający sprawę na skutek apelacji powoda, za podstawową przyczynę oddalenia apelacji uznał nieuzyskanie przez powoda decyzji nadzorczej stwierdzającej nieważność lub niezgodność z prawem kwestionowanej przez powoda decyzji, ubocznie zaś tylko wskazał, że roszczenie powoda przedawniło się w przewidzianym w art. 442¹ § 1 k.c. terminie 3-letnim, a nie 10-letnim. Zgodził się natomiast z oceną, że nie zachodzą podstawy do nieuwzględnienia terminu przedawnienia na podstawie art. 5 k.c.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 417 k.c. oraz przez niezastosowanie art. 5 k.c. w zw. z art. 442¹ § 1 k.c. Wniósł o uchylenie

zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie kwoty żądanej pozwem, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...] i zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adwokata A. K.-P. kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda pozwany wniosł o odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie w całości, a ponadto w każdym przypadku - o zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia jego skargi wystąpieniem przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. to znaczy ujawnieniem się w sprawie istotnego zagadnienia prawnego przejawiającego się w pytaniu, czy na tle przepisu art. 417 k.c. sąd cywilny jest, czy nie jest związany decyzją administracyjną tzw. deklaratoryjną oraz oczywistą zasadnością skargi wynikająca z „poważnego naruszenia przez Sąd Apelacyjny prawa materialnego”.

Zagadnienie, którego wyjaśnienie skarżący uważa za istotne, nie spełnia wymaganych kryteriów, to znaczy nie dotyczy abstrakcyjnie ujętych kwestii nowych, nierozwiązanych dotąd w orzecznictwie, ważnych dla rozwoju prawa, bądź też o precedensowym charakterze. W doktrynie i orzecznictwie od wielu lat utrwalony

jest pogląd, zgodnie z którym sąd cywilny, co do zasady, nie jest uprawniony do rozstrzygania o stosunkach administracyjnych (art. 2 § 1 k.p.c.) i jest związany ostatecznymi decyzjami administracyjnymi nie tylko o charakterze konstytutywnym, ale także o charakterze deklaratorywnym, wydanymi w sprawach dotyczących stosunków administracyjnych (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sadu Najwyższego z dnia 9 października 2007 r., III CZP 46/07, OSNC 2008/3/30 i przytoczone tam orzecznictwo).

Skarżący nie wykazał też, aby podniesione przez niego w skardze zarzuty naruszenia prawa cechowała zasadność oczywista, a więc dostrzegalna bez pogłębionych badań, skoro pierwszy z nich opiera się na wykładni sprzecznej z powszechnie przyjmowaną, a drugi dotyczy niezastosowania przepisu o charakterze wyjątkowym, zakładającego znaczną swobodę ocenną, a ponadto mającego w sprawie drugorzędne znaczenie.

W sprawie nie wystąpiły więc przesłanki, którymi skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi.

Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1, art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. Ich wysokość określa § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 7 i § 13 ust 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., 461).

Sąd Najwyższy odmówił natomiast przyznania kosztów pełnomocnikowi powoda, świadczącego mu pomoc z urzędu, uznając, że sposób sformułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie nie uprawniają do wynagrodzenia.

aw
jw